

SAN FRANCISCO PUBLIC LIBRARY

3 1223 08440 7270

ANH TRUYỆN DÂN GIÀN VIỆT NAM
VNAMESE FOLKLORE PICTURE BOOK

SỰ TÍCH CON ĐÀ TRÀNG THE LEGEND OF THE TINY SEA CRAB

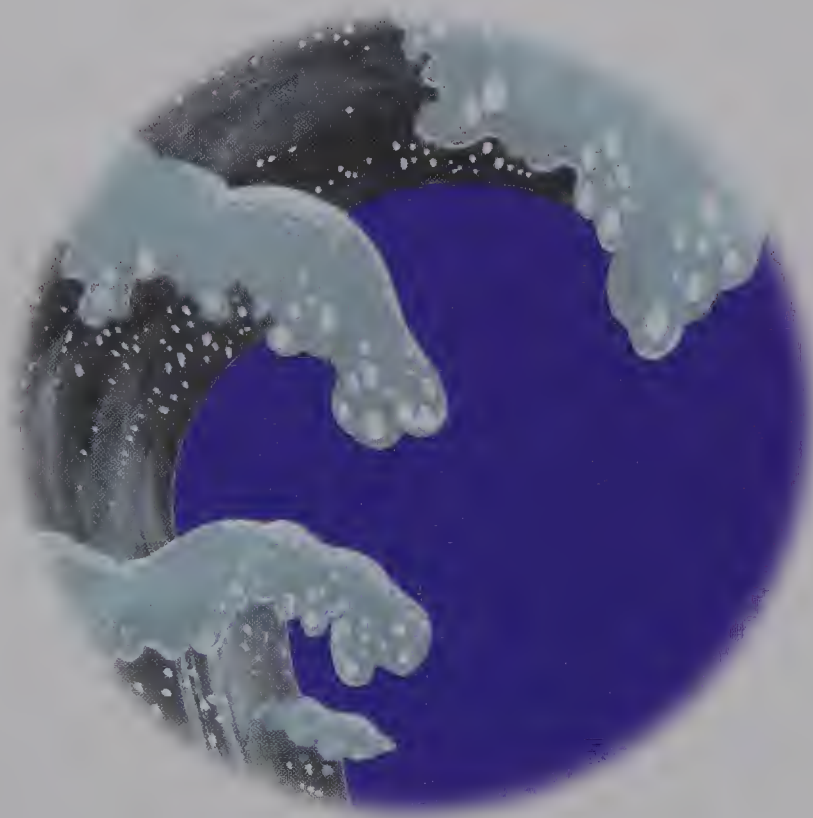

TRANH TRUYỆN DÂN GIÀN VIỆT NAM
VIETNAMESE FOLKLÓRE PICTURE BOOK

SỰ TÍCH
CON DÃ TRÀNG
THE LEGEND OF
THE TINY SEA CRAB

TRANH - PICTURES: PHẠM MINH TRÍ

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG
KIM ĐONG PUBLISHING HOUSE

VIETNAMES j398.2095 PHAM
Phạm, Minh Trí.
Sự tích con Dã Tràng.
Hà Nội : NXB Kim Đồng,
2002.

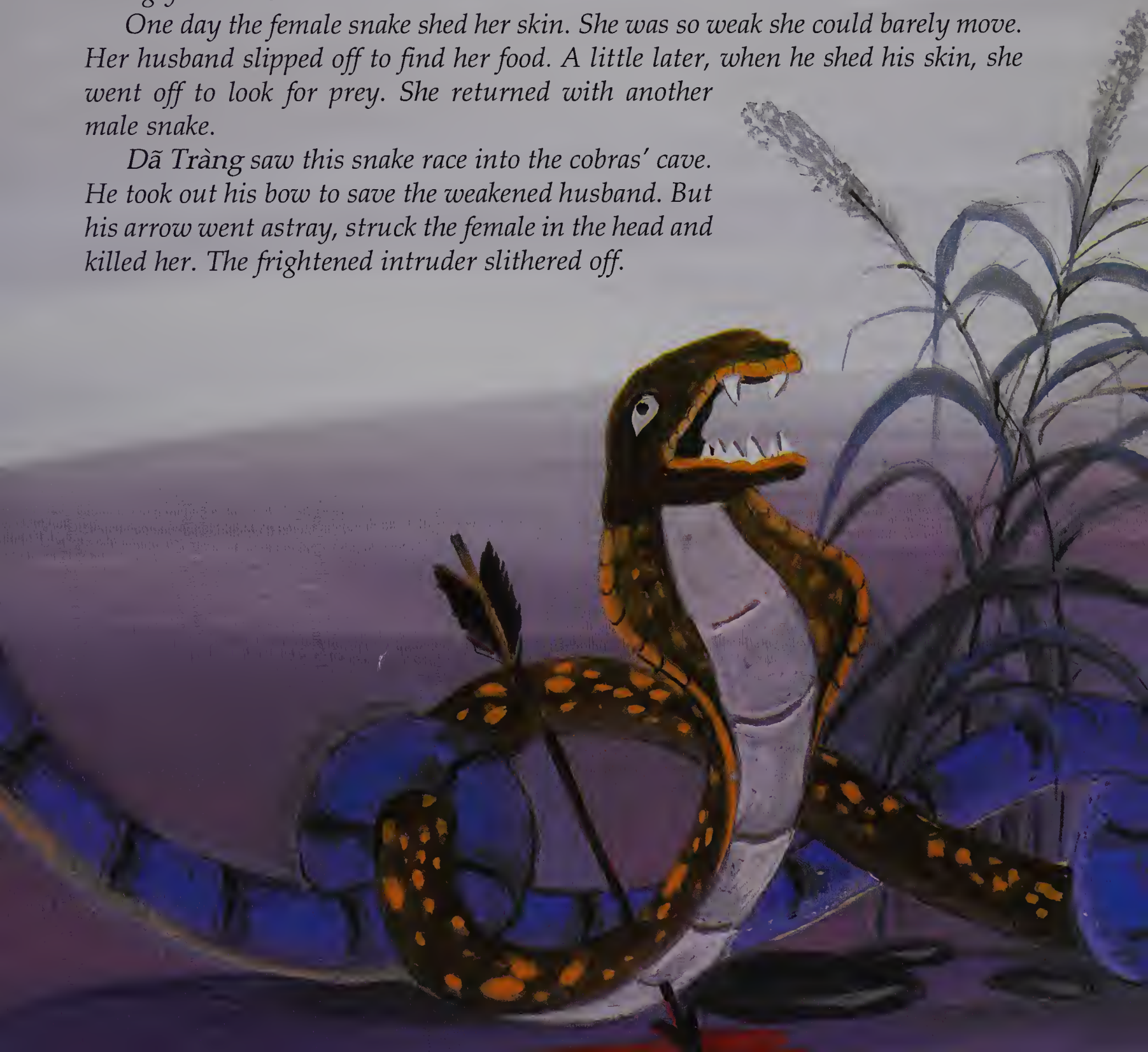
Ngày xưa có bác nông dân tên là Dã Tràng. Trong vườn nhà bác có vợ chồng rắn hổ mang trú ngụ. Thấy đôi rắn hàng ngày quấn quýt yêu thương nhau, nên bác không nỡ đánh đuổi chúng đi.

Một hôm rắn vợ lột da, mình mảy yếu ớt không cựa quậy được. Rắn chồng bò đi kiếm mồi về đút cho vợ ăn. Ít lâu sau, đến kỳ rắn chồng lột da, rắn vợ phải đi kiếm ăn một mình. Hồi lâu nó trở về, dắt theo một con rắn đực khác. Con này hung hăng bò vào hang hổ mang. Dã Tràng thấy vậy vội rút tên ra bắn để cứu rắn chồng đang lúc bấy bót. Không ngờ tên đi lạc, trúng vào đầu rắn vợ chết ngay, còn con rắn đực kia hoảng hốt chạy mất.

Long long ago, a pair of cobras made their home in the garden of an old farmer named Dã Tràng. He did not chase the snakes away because every day he saw them lovingly entwined.

One day the female snake shed her skin. She was so weak she could barely move. Her husband slipped off to find her food. A little later, when he shed his skin, she went off to look for prey. She returned with another male snake.

Dã Tràng saw this snake race into the cobras' cave. He took out his bow to save the weakened husband. But his arrow went astray, struck the female in the head and killed her. The frightened intruder slithered off.

Bác Dã Tràng, kể cho vợ nghe chuyện nhà rắn, rồi thở dài:

- Đúng là trời có mắt. Con rắn cái ấy bạc tình quá! Tôi có định giết nó đâu...

Chợt có tiếng phì phì, một con rắn hổ mang lớn, vươn đầu nhả vào tay bác Dã Tràng một viên ngọc. Ngọc vừa chạm vào tay, Dã Tràng bỗng nghe được tiếng rắn nói:

- Mấy hôm nay tôi cứ rình mổ chết ông để báo thù cho vợ, bây giờ mới biết mình nhầm. Xin biểu ông viên ngọc nghe được tiếng muôn loài này để tạ ơn cứu mạng.

Old Dã Tràng told his wife about the snakes. Then heaving a sigh, he said:

- Heaven surely has eyes. The female was unfaithful! But I didn't mean to kill her!

Suddenly the husband and wife heard hissing. A huge cobra stretched its neck and dropped a precious gem into Dã Tràng's hand. The moment the stone touched Dã Tràng's palm, he heard the snake's hissing as words:

- I've been waiting to strike you in revenge for my wife. I just realized I was mistaken! I offer you this gem in thanks for saving my life. Now, you will be able to understand the voices of animals.

Từ khi có viên ngọc, bác Dã Tràng nghe được nhiều chuyện thú vị của đám muông thú. Cho đến một ngày kia, có đàn quạ bay qua bảo bác:

- Trên núi có con dê bị hổ vồ. Bác lên đó lấy thịt về ăn, nhưng nhớ để lòng lại cho chúng tôi.

Dã Tràng lên núi, thấy đúng như lời quạ nói. Bác về mách cho mấy người hàng xóm, nhưng họ tham, lấy hết, không chừa lại bộ lòng cho đàn quạ. Lũ quạ tức giận kéo đến quàng quạc mắng bác Dã Tràng.

From that point on, Old Dã Tràng heard delightful stories from the wild animals. One day a flock of crows flew by and told him:

- A tiger has killed a goat on the mountainside. Go bring back some meat, but remember to leave us the innards!

Dã Tràng climbed the mountain and saw the slain goat. He passed the news on to his neighbours, but they were greedy. They took all the meat, leaving not even a scrap of entrails. The crows were angry. Cackling, they flew at Old Dã Tràng.

Dã Tràng điếc tai quá, lấy cung tên ra bắn đuổi quạ. Bác cũng chỉ định bắn dọa, không ngờ lũ quạ cho là bác lấy oán trả ân, liền cắm mũi tên có đề tên Dã Tràng bay đi. Quạ thấy có xác người chết đuối trên sông, bèn cắm mũi tên vào cổ người ấy. Khi quan sở tại thấy mũi tên, cho rằng Dã Tràng là thủ phạm, sai lính bắt bác giải lên quan trị tội.

Trên đường đi, Dã Tràng nghe đàn chim sẻ bảo nhau:

- Chuyến này tha hồ đánh chén. Vua nước láng giềng định cho quân đánh úp nước này, nhưng đoàn xe chở lương gặp nạn gần biên giới, thóc lúa đổ tràn lan. Quân lính đang phải dừng lại, chờ lương thực tiếp tế. Chúng ta mau bay đến nơi ấy.

The crows' caws were deafening. Dã Tràng took his bow to chase the crows away. He only meant to scare them. But the crows thought he was repaying their good with evil. They caught an arrow with Dã Tràng's name on it and flew away. The crows planted the arrow in the neck of a drowned man's corpse. Local authorities saw the arrow and arrested Dã Tràng as the murderer. They hauled him off to the mandarin.

Along the way, Dã Tràng heard birds chattering:

- We shall have a feast. The neighbouring king is planning a surprise attack. But his convoy's rice spilled due to an accident near the frontier. The soldiers must wait for the arrival of more provisions. Hurry! Scavenge their rice!

Đến cửa quan, bác Dã Tràng rạp đầu xin các quan lo việc nước trước rồi hãy tra xét nỗi oan của mình sau. Quan không tin, sai người đi thám thính. Hôm sau họ trở về, cấp báo nạn xâm lăng. Hiện quân giặc đang kéo đến đông nghịt ở vùng biên ải. Bác Dã Tràng được tha vì có công báo tin đủ kịp thời, để quan quân ta biết trước mà chống giặc.

As soon as he reached the court, Old Dã Tràng bowed his head. He begged the mandarin to save the country from attack first and tend to his situation later. The mandarin did not believe him and sent soldiers to check. The next day the soldiers returned with news of enemy troops amassed at the border. The mandarin freed Old Dã Tràng because he had sounded the alarm. This gave the mandarin and his soldiers time to prepare to fight the invaders.

Sau mấy ngày phải đeo gông lại lo lắng đủ điều, bác Dã Tràng mệt mỏi lần bước trở về nhà. Mới đi được già nửa đường thì trời tối, bác tìm đến nhà một người bạn cũ để nghỉ chân.

Vợ chồng chủ nhà gặp lại bác Dã Tràng thì mừng lắm. Họ ân cần tiếp đón, hiềm nổi trời tối, chợ xa, họ đành mời bác ăn tạm bữa cơm rau.

Đêm ấy, chủ nhà bảo vợ:

- Nhà ta có cặp ngỗng, con nó đã khôn lớn, sáng mai làm thịt một con đãi bạn lên đường.

Old Dã Tràng was exhausted after being shackled for several days. By dark, he'd covered only half the distance home. He stopped at a friend's house.

Dã Tràng's friend was pleased to see him. He wanted to host his guest properly, but it was late and the market was far away. He could only offer rice and vegetables.

Later that night, the master of the house said to his wife:

- We have a pair of geese with goslings nearly grown. Tomorrow, kill one to serve our friend before he leaves.

Trong khi vợ chồng nhà chủ bàn bạc thì cặp ngỗng ở ngoài chuồng nghe được câu chuyện. Ngỗng trống bảo ngỗng mái:

- Mình ôi! Mình hãy ở lại nuôi con, sớm mai tôi sẽ đứng sẵn cho chủ bắt!

Ngỗng mái không nghe:

- Mình hãy để chủ làm thịt em. Các con bây giờ lớn rồi, chúng cần sự dạy dỗ của mình!

Bác Dã Tràng nằm ngủ cạnh cửa sổ, nên nghe được hết tiếng ngỗng than thở.

The geese heard this. The gander said:

- You care for the children! Early tomorrow, I'll stand still so the master can catch me!

The goose insisted:

- Let him kill me! Our children are big. You must teach them."

Old Dã Tràng's bed was near the window. He heard the geese.

Sáng sớm hôm sau, chủ nhà vừa mở cửa chuồng, ngỗng trống vội đẩy ngỗng mái ra sau, rồi vươn cổ cho chủ bắt. Ngay lúc ấy, bác Dã Tràng lật đật chạy đến nói:

- Xin bác thả nó ra. Tính tôi không hay sát sinh. Tình bạn của chúng ta đâu phải cứ cố bần mới thân. Nếu bác giết nó tôi xin cáo từ khỏi đây ngay. Người chủ đành thả ngỗng ra, rồi giục vợ mua mớ tép về đãi bạn.

Early the next morning, the host opened the hen house. The gander pushed past the goose. He stretched his neck to be caught. Old Dã Tràng ran up at just that moment and said:

- Let him go! It's not my custom to kill animals. You don't need to serve a banquet for us to be friends! If you kill the gander, I'll leave at once.

His friend freed the gander and asked his wife to buy tiny shrimp instead.

Khi bác Dã Tràng từ biệt bạn lên đường, vừa ra đến bờ ao, đã thấy vợ chồng ngỗng cùng với bầy con đứng chờ ở đấy. Ngỗng đực tặng Dã Tràng một viên ngọc và nói:

- Đa tạ ân nhân cứu mạng. Không biết lấy gì báo đền, xin tặng người viên ngọc này. Viên ngọc giúp người có thể đi lại dưới nước dễ dàng như đi trên cạn, nếu khoảng ngọc dưới nước thì sẽ làm rung động đến tận đáy biển đấy.

Old Dã Tràng said Good-bye to his friends and set off. He came to a pond and saw the geese and their goslings. The gander said:

- I offer you this gem in thanks for saving my life. With it, you can walk as easily through water as on dry land. But if you shake the gem under water, you'll disrupt the Underwater Kingdom.

Ngỗng vợ nói thêm:

- Nếu có dịp, nhờ ân nhân nói với họ nhà tép rằng từ nay họ nhà ngỗng sẽ không ăn tép vì nhà tép đã thay chúng cháu làm thức ăn đãi khách của ông bà chủ.

The goose added:

- If you have a chance, tell the tiny shrimps we won't eat them anymore. Thank them for taking my husband's place at our master's feast.

Khi đến bờ sông, bác Dã Tràng muốn thử ngọc nên không đi dò mà lội xuống nước. Kỳ lạ thay, nước rẽ thành đường cho bác đi. Dã Tràng hứng chí dạo cảnh hồi lâu dưới đáy sông, rồi cầm ngọc khoắc vào nước xem sao.

Old Dã Tràng reached a river and decided to use the gem instead of a boat. The river parted for Dã Tràng to cross. Excited, he paused on the river bottom, marveling at the strange Underwater Kingdom. He wanted to see what would happen. He shook the gem.

Ngay lúc ấy, cung điện, đền đài dưới Thủy cung bỗng nhiên nghiêng ngả như muốn đổ. Long Vương lập tức sai đám thủy quái đi dò la sự tình. Chúng vào đến cửa sông thì thấy bác Dã Tràng đang khoảng ngọc vào nước. Thủy quái không dám lại gần, đứng từ xa gọi với rằng Long Vương có lời mời bác xuống thăm Thủy cung.

Suddenly the Underwater Palace tilted as if about to topple. Alarmed, the Dragon King dispatched his sea monsters to investigate. They charged into the river mouth but dared advance no further: They saw Old Dã Tràng shaking the gem. They called out, "The Dragon King invites you to his palace!"

Long Vương sai quân thần ra nghênh đón Dã Tràng vào cung. Bác nói với nhà vua:

- Kể quê mùa này mới thử xem ngọc có linh nghiệm hay không, chẳng may làm kinh động cả Long cung, xin đức vua thứ lỗi.

Nghe bác nói thế, nhà vua và đám quần thần đều xanh mặt. Nếu gã người trần mắt thịt kia mà làm thật, thì chắc Thủy cung sẽ thành cát bụi mất. Vì thế Long Vương đãi Dã Tràng rất hậu. Khi bác ra về, Long Vương còn biếu rất nhiều vàng bạc, châu báu, mong bác đừng thử ngọc nữa.

The Dragon King and his mandarins welcomed Dã Tràng to the Underwater Palace. Dã Tràng said to the king:

- Landlubber that I am, I wanted to see whether the gem would work. I'm so sorry I disturbed the palace. My profound apologies.

Hearing this, the Dragon King and his mandarins turned green with fear. If this meat-faced idiot had really shaken the gem, then the Dragon King's palace would have collapsed into the sand and mud. The Dragon King treated Dã Tràng with fearful respect. He distracted him with presents of silver and gold. . He asked him, please, never again to use the precious gem.

Bà con xóm giếng thấy Dã Tràng được bình yên trở về nhà lại giàu có, thì đều mừng cho bác. Từ ngày ấy, Dã Tràng giữ gìn hai viên ngọc rất cẩn thận, bác may một chiếc túi gấm để đựng ngọc và luôn đeo nó bên mình.

Một hôm bác đi ăn giỗ ở xa, lúc đến nơi, sờ lên cổ mới giật mình nhớ ra vì vội vàng quá nên đã để quên túi ngọc ở nhà. Bác vội cáo từ gia chủ, rào bước quay về.

Dã Tràng's fellow villagers were relieved to see him arrive home safe and sound. They also noted that he'd become rich. Dã Tràng guarded his gems by sewing them in a brocade pouch, which he always kept nearby.

One day Dã Tràng went to a death day anniversary feast far away. Remembering he'd left his pouch of gems behind, he took leave of his host and hurried home.

Dã Tràng vào nhà, tìm khắp mọi chỗ vẫn không thấy túi ngọc đâu. Bác gọi vợ cũng không thấy vợ trả lời. Cuối cùng bác tìm thấy mảnh giấy do vợ viết để lại rằng:

Dã Tràng searched every corner of his house but couldn't find his pouch. He called his wife but heard no answer. Finally he came upon a note she had written:

"Long Vương sai quan hầu lên bảo mang túi ngọc xuống dâng ngài thì sẽ được phong làm hoàng hậu. Bởi vậy tôi trộm phép đưa ngọc xuống Thủy cung. Xin đừng mất công tìm kiếm làm gì."

"The Dragon King sent his mandarin," the note said. "The King will make me his Queen if I return the gems. I've taken them to the Underwater Palace. Don't waste your time searching."

Dã Tràng đau buồn quá. Bác không ngờ người vợ nhẹ dạ, nỡ dứt bỏ tình nghĩa bấy lâu nay, cũng không ngờ âm mưu của Long Vương thâm độc đến mức ấy. Bác tiếc ngọc lắm, nên quyết chở cát lấp biển thành đường đi xuống Thủy cung lấy lại túi ngọc. Mặc cho mọi người can ngăn, Dã Tràng cứ chuyển nhà ra bờ biển. Và ngày ngày bác xe cát đổ xuống đại dương làm đường xuống cung điện của Long Vương.

Dã Tràng despaired. He couldn't believe his wife could be so frivolous and run away from their long marriage. He couldn't believe the Dragon King could be so wicked. Dã Tràng was so upset that he decided to build a road to the Underwater Kingdom. He would retrieve his pouch of gems! Over everyone's objections, Dã Tràng moved his house to the edge of the sea. He carted sand day after day after day.

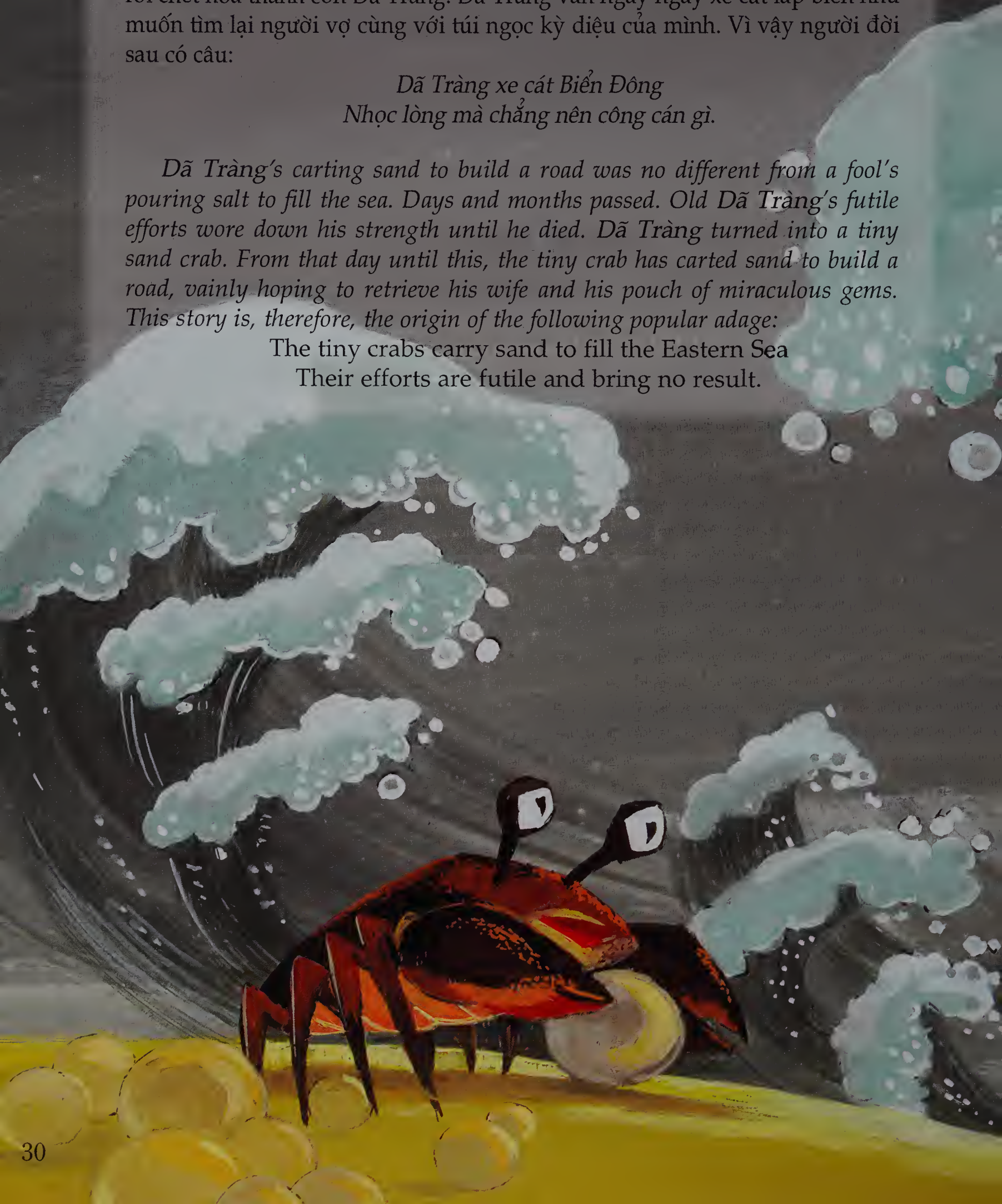

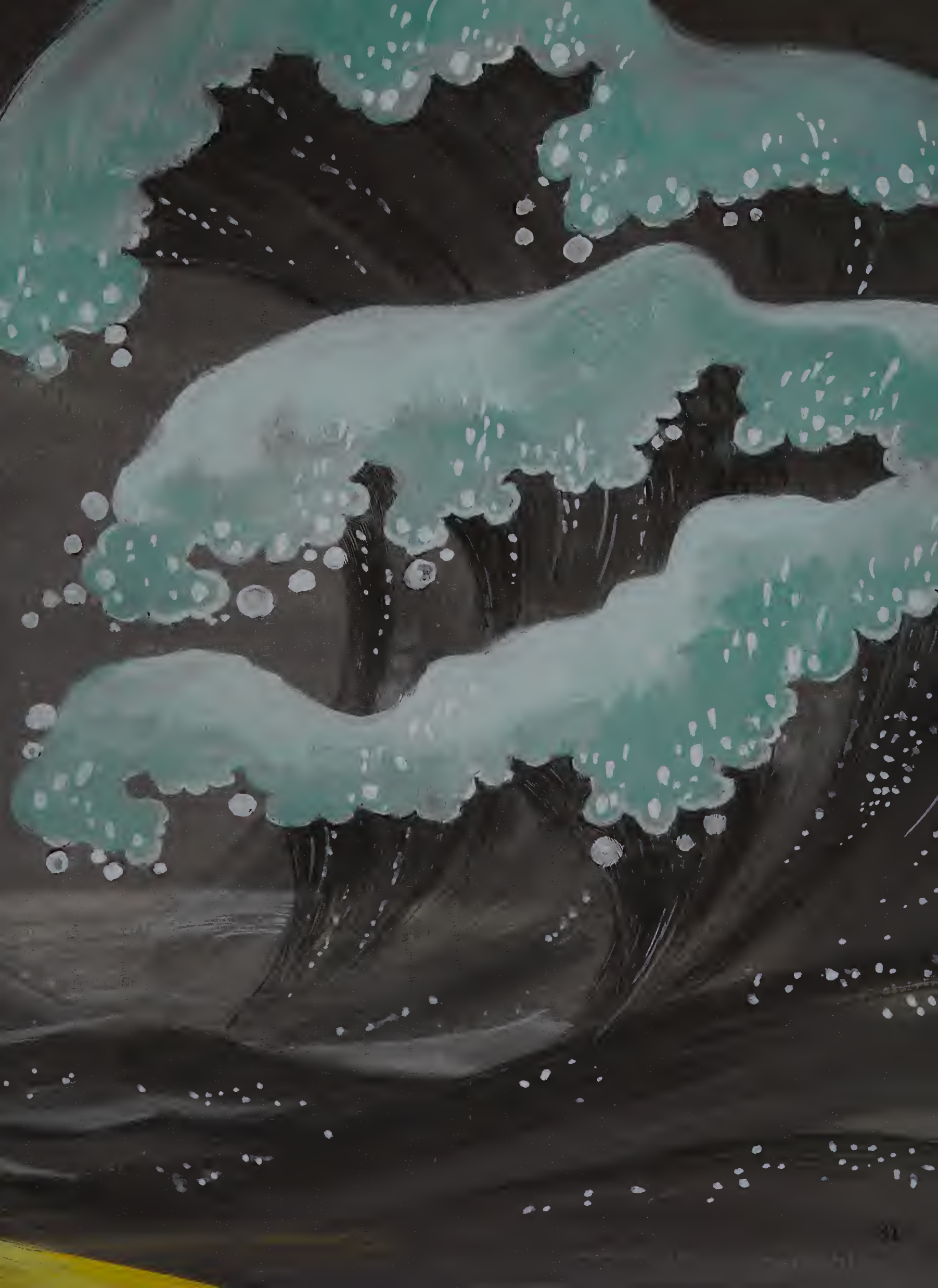
Đại dương mênh mông, xe cát Dã Tràng đổ xuống chẳng khác gì muối bỏ biển. Ngày tháng qua đi, công việc nặng nhọc làm cho Dã Tràng kiệt sức dần rồi chết hoá thành con Dã Tràng. Dã Tràng vẫn ngày ngày xe cát lấp biển như muốn tìm lại người vợ cùng với túi ngọc kỳ diệu của mình. Vì vậy người đời sau có câu:

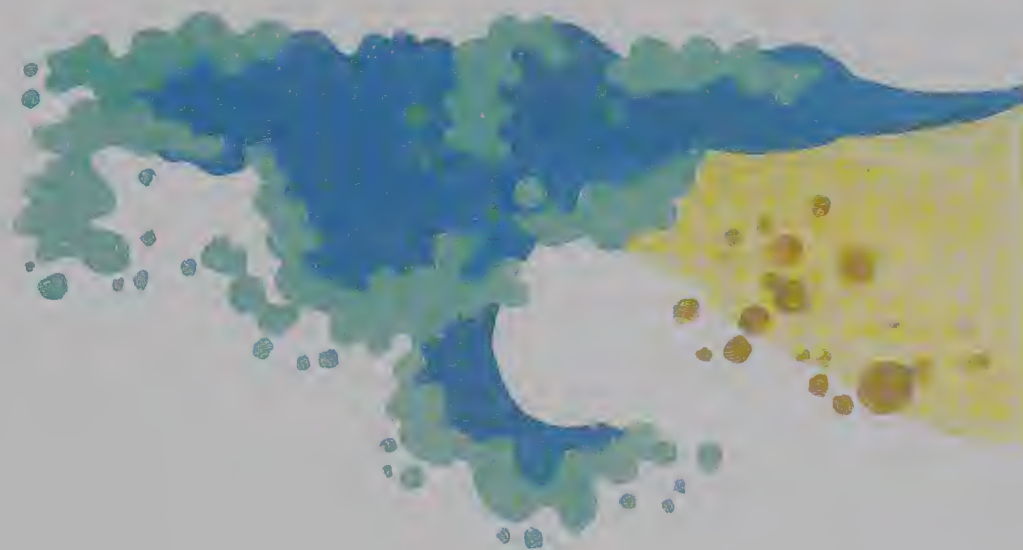
Dã Tràng xe cát Biển Đông
Nhọc lòng mà chẳng nên công cán gì.

Dã Tràng's carting sand to build a road was no different from a fool's pouring salt to fill the sea. Days and months passed. Old Dã Tràng's futile efforts wore down his strength until he died. Dã Tràng turned into a tiny sand crab. From that day until this, the tiny crab has carted sand to build a road, vainly hoping to retrieve his wife and his pouch of miraculous gems. This story is, therefore, the origin of the following popular adage:

The tiny crabs carry sand to fill the Eastern Sea
Their efforts are futile and bring no result.

SỰ TÍCH CON DÃ TRĂNG
THE LEGEND OF THE TINY SEA CRAB

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG
KIM DONG PUBLISHING HOUSE
62 Ba Trieu St. Hanoi

Tel: 84.4 9 434 730 - Fax: 84.4 8 229 085. e-mail: kimdong@hn.vnn.vn - www.nxbkimdong.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản - Responsible for publishing : Nguyễn Thắng Vũ

Dịch lời - Translation : Nguyễn Đình Phương

Biên tập - Editing : Ban biên tập tranh truyện - Picture Book Editorial Committee

Trình bày bìa - Cover design : Văn Sáng

Trình bày - Design : Bích Hồng

Format : 22 cm x 28,5 cm, Publishing number : 302/KĐA - 769/KH - 1684/CXB/7/12/2001

First Vietnamese - English bilingual edition

©Kim Dong Publishing House, Printed in Vietnam. 2002

8 935036 627001

Giá : 20.000đ